

EDITIE JUNI 2018
P2A9026

18-02

RENOVATIE APPARTEMENTEN

KERAMISCHE GEVELS

STALEN RAMEN

10 EUR (EXCL. BTW) – VERSCHIJNT 4X PER JAAR,
IN FEB., JUNI, SEPT. EN NOV.

Architect

VAKINFORMATIE OVER WONINGBOUW

“ARCHITECTEN WERKEN
NOOIT CARTE BLANCHE”

Arch. Edward Sorgeloose
p. 7

Project: Viaduct-Dam in Antwerpen, architect: Edward Sorgeloose Architecture

Retouradres: Professional Media Group, Torhoutsesteenweg 226, bus 2 - 8210 Zedelgem Afgiftekantoor 9099 Gent X

ARCH. EDWARD SORGELOOSE:

“ALS ARCHITECTEN WERKEN WIJ NOOIT CARTE BLANCHE, MAAR ZIJN WE STEEDS GEBONDEN AAN HET PROGRAMMA VAN EISEN, EEN BOUWBUDGET ÉN EEN STEEDS COMPLEXER WORDENDE REGELGEVING”

PRAGMATICUS OP ZOEK NAAR OPLOSSINGEN

DE ‘GRAND TOUR’ VAN EDWARD SORGELOOSE

Architect Edward Sorgeloose staat aan het roer van Edward Sorgeloose Architecture. Een bureau met voldoende kritische massa. Het is niet toevallig dat de architect, naast zijn kantoor, ook nog voorzitter is van de Beroepsvereniging voor Architecten (BVA). Dat er geen minimumbarema's zijn vastgelegd, is voor de architectuur een slechte zaak, vindt hij. “Wie te diep moet gaan, levert niet de beoogde kwaliteit”, klinkt hij resoluut.

Philip Willaert

met het monumentale schilderij leiden alle vragen en antwoorden tot een debat. Bij deze architect botsen we zelfs op twijfel en aarzeling, vooral dan door de minimalistische architectuur die je zowat overall treft, maar waaruit de ziel lijkt te zijn verdwenen. De schreeuw om meer humaniteit en warmte is bij Edward Sorgeloose een gevoel van interne noodzaak.

HEDEENDAAGSE KWALITEITSARCHITECTUUR

Het voorgaande hoeft ons nauwelijks te verwonderen. Tijdens zijn studiedagen verruimde hij al aanzienlijk zijn architecturale ambities, wist hij al vroeg zijn bakens te verzetten en trok hij ter vervolmaking naar Italië, net zoals tal van kunstenaars en architecten uit voorgaande eeuwen zich vervolmaakten tijdens de Grand Tour. In Amsterdam volgde hij stage bij Hans van Heeswijk architecten en verder zocht hij zijn heil in Londen bij Zaha Hadid. “Dat was als een verfrissend bad om intuïtief de ruimte te lezen en om te

Edward Sorgeloose Architecture en Inarco Architects fusioneren momenteel met het oog op een verdere professionalisering. Het kantoor zal dan bestaan uit twaalf architecten en stedenbouwkundigen, en zal zich verder blijven toespitsen op stedenbouwkundige en binnenstedelijke projecten van middelgrote en grote schaal.

Het ontwerp kantoor van Edward Sorgeloose ligt aan de nette Jan Van Rijswijcklaan in Antwerpen. De stijl van het gebouw is neoclassicistisch met trekjes van de belle époque. Binnen een en al ruimtelijkheid, opgedirkt met ornamenten en sierlijke lijsten. Waar kom je dat nog tegen in een tijd van architecturale en ruimtelijke schraalheid? Dit is van een andere werkelijkheid. Alleen al de hoogte van de suitekamers uitgevend op de tuin geeft te denken. Een woning als een passerdoos, als een foedraal – dixit *Walter Benjamin* – om alles mooi in op te bergen op de juiste plek en plaats. Zo ging dat in die tijd. Architect Sorgeloose bracht de woning discreet weer tot leven en liet er lucht, licht en leven binnenstromen. Een beter kader voor een gesprek over architectuur en stedenbouw is bijna ondenkbaar. In de middelste kamer

gaan met lijnen om zo ruimtelijkheid te evoceren.” Ook Conix RDBM Architects inspireerde de architect. “Het bureau is artistiek, maar is daarnaast ook nog eens heel goed georganiseerd. Ons bureau heeft niet die omvang en is eerder compact gestructureerd door het invoeren van procedures. De rode draad doorheen elk van deze bureaus is dat zij allen hedendaagse kwaliteitsarchitectuur maken. Hans Van Heeswijk leerde mij het doordrijven van technische (uitvoerings)details. Nog steeds wordt elk van onze dossiers voorzien met een uitgebreid pakket aan uitvoeringsdetails die het beoogde kwaliteitsbeeld ondersteunen. Conix RDBM leerde mij voorbereid naar je klant te gaan. Maak een duidelijke en verzorgde presentatie op, ken je cijfers en verzorg je administratie.” Het zijn enkele van de vele aspecten die mee in het

Multifunctioneel verdichtingsproject

In Westerlo ontwierp Sorgeloose een gebouwencomplex gelegen in het stadscentrum. In dit complex zijn verschillende functies ondergebracht, waaronder retail, kleinschalige kantoorruimtes, wonen (36 wooneenheden) en parkeren. Door de specifieke vorm van het kavel en de ligging aan een beschermd stadsgezicht was het een uitdaging om het project op een juiste wijze in te planten en het vorm te geven door alle partijen nauw te betrekken: de bouwheer, stedenbouw Westerlo, Provincie Antwerpen, brandweer en Erfgoed.

De meerwaarde van het project? “Het aanbrengen van meer publieke ruimte, het ontwikkelen van kwaliteitsvolle woonentiteiten en het tot stand brengen van een duurzaam gebouwencomplex, onder meer door toepassing van duurzame materialen en grote groendaken.”

Appartementencomplex ‘Terlinden’ in Westerlo

Inbreidingsproject 'Nieuw Brugge'

De stationsomgeving van Brugge ondergaat momenteel een transformatie. Een nieuw stadsdeel komt momenteel tot stand waarbij een verscheidenheid aan nieuwe stedelijke functies wordt ingepland. Het masterplan van het gerenommeerde Nederlandse bureau Neutelings-Riedijk voorziet een eenvoudige grid die een duidelijke enveloppe voor de bouwvolumes en de open ruimtes definieert en een grote flexibiliteit voorziet voor architecturale oplossingen en functies. Een belangrijk onderdeel van het project zal ingevuld worden met studentenhuysvesting, gezien de dichte aanwezigheid van enkele belangrijke campussen. Daarnaast worden wonen, retail, parkeren en kantoren voorzien. Een deelproject hiervan werd door Sorgeloose uitgewerkt, het betreft een Medisch Centrum (administratief kantoorgebouw). Het gebouw is compact gecombineerd met een ritmische gevelindeling die een grote flexibiliteit aan de planindeling toevoegt. Via de inpandige terrassen valt het licht riant naar binnen tot in het hart van het gebouw.

Voor de gevel van een administratief kantoorgebouw in de stationsomgeving van Brugge koos Sorgeloose voor een bruinroestige leisteen, afgeleid van het fijnstof dat de treinen er afstoten (foto: Christophe Van Couteren)

DNA zijn opgenomen van Edward Sorgeloose Architecture. "Bij Zaha Hadid Architects maakte ik kennis met haar vernieuwende manier van ontwerpen in het kader van groot-schalige projecten. Zij scherpte mijn durf en visie aan om atypische projecten te ontwerpen en maakte me duidelijk dat projecten tot stand komen in een creatief teamverband", zegt de architect.

ONTWIKKELING VAN STEDELIJKE GEBIEDEN

De visie van Edward Sorgeloose Architecture betreft vooral de ontwikkeling van stedelijke gebieden. Edward Sorgeloose: "Daar waren we al vroeg mee begaan, ik denk dan aan ons verdichtingsproject in Westerlo, een combinatie van wonen, kantoren en retail." (zie kader)

"Ons kantoor focust zich daarnaast ook op particuliere woningen en totaalprojecten, waarbij wij zowel de architectuur als de inrichting voor onze rekening nemen", zegt architect Sorgeloose. En dan zijn er nog overheidsprojecten zoals de Kerkfabriek van Sint-Paulus. Ook voor het nieuwbouwproject Sint-Paulusstraat 29-31, beter bekend als De Zoltjes, en de huizen in Dries 46-48 werd het bureau van architect Sorgeloose aangesteld.

GRONDEN VALORISEREN

Opvallend is dat het ontwerp bureau al heel wat grootschalige projecten heeft opgeleverd. "Dat was amper het geval toen ik afstudeerde. Ik moet bekennen dat ik dat vooral heb geleerd bij Zaha Hadid, waar masterplanning en stedenbouwkundige opvattingen en inzichten mij heel wat hebben bijgebracht. Vijftien jaar geleden is die grootschaligheid gekomen en we zien vandaag dat ook bij ons grootschaligheid zich meer en meer opdringt. Kijk maar naar het project Westerlo waarbij onze opdracht was om de gronden te valoriseren, lees meer rendabel maken. We hebben daar een heuse stedenbouwkundige wending aangegeven door een binnenstraat

en retail en nog wat bouwvolume toe te voegen. Dat is de taak die wij voor onze bouwheren behartigen. Dat wil zeggen dat we een dialoog aangaan tussen grondeigenaren en ontwikkelaars om de neuzen in dezelfde richting te krijgen. Belangrijk zijn onze premiumprojecten, waarin we tal van vragen stellen omtrent de materialisatie. In het kantoor in Brugge hebben we een lichte leisteen toegepast, een beetje bruinroestig, afgeleid van het fijnstof dat de treinen op deze plek afstoten. Bij premiumprojecten schenken we aandacht aan een doordachte planvorming, een doorgedreven detaillering en een hoogwaardige materiaalkeuze. Gebouwen staan er voor een lange tijd en een sfeer van tijdloosheid en soberheid vind je daarom terug in tal van onze projecten."

SET VAN PARAMETERS

Dan is er ook nog de procesbereidheid nodig

om een draagvlak te creëren, hard nodig voor het welslagen van elk project. Edward Sorgeloose: "Het komt erop neer dat we goed luisteren naar onze opdrachtgevers, zodat we precies weten wat ze willen en nodig hebben. Niet minder belangrijk is na te gaan hoe het project zich op stedenbouwkundig niveau verhoudt. Hoe gaan we om met de richtlijnen en hoe flexibel gaan we daarmee om? Ik ga niet alleen voor het mooie, ik ben vooral een pragmatische die nuchter zoekt naar oplossingen. Het werk van een architect kan je nooit gelijkschakelen met het werk van bijvoorbeeld een kunstschilder. Wij zijn steeds gebonden aan het programma van eisen, een bouwbudget en een steeds complexer wordende regelgeving, en werken dus nooit carte blanche. We werken steeds vanuit een vooraf bepaalde set van parameters waar we rekening mee moeten houden. Daarnaast werken we steeds in een interdisciplinair team dat kan bestaan uit een stedenbouwkundige,

Het appartementencomplex 'Viaduct-Dam' aan het Park Spoor Noord in Antwerpen kreeg een verhoogde plint, drie repetitieve bouwlagen en een daklaag met een meer opengewerkt karakter. Door te streven naar schaal en geleiding in dit project, verkreeg de straatwand dezelfde korrelgrootte als die van de bestaande context

De bestaande achterbouw van dit burgerhuis in de Jan Van Rijswijcklaan in Antwerpen werd gesloopt en vervangen door een nieuwbouwwolume parallel aan de bestaande achtergevel. Het resultaat vormt een samenhangend geheel, zowel qua materialisatie als vormgeving, en voorziet in een meer geoptimaliseerd ruimtegebruik van de perceelbreedte en in een betere aansluiting op de bureaus

studiebureaus technieken en stabiliteit, een veiligheidscoördinator, een EPB-adviseur, een landschapsarchitect en een jurist.”

MINIMUMBAREMA'S

Hoe kijkt architect Edward Sorgeloose als voorzitter van de Beroepsvereniging voor Architecten (BVA) tegen het almaar toenemende takenpakket van de architect?

Edward Sorgeloose: “Elke architect in Vlaanderen zal me bijtreden wanneer ik zeg dat ons beroepsprofiel momenteel belast wordt met een zeer uitgebreid takenpakket en een grote verantwoordelijkheid. De vrijmarktco-

nomie in Europa laat ons echter momenteel niet toe om hier (minimum)barema's aan te koppelen. Hierdoor circuleren in onze sector soms veel te lage erelonen enerzijds en soms ondermaatse dienstverlening als gevolg van te lage erelonen. Architecten moeten dus stevig in hun schoenen staan, willen ze dus naar behoren betaald worden, en ook nog extra service willen leveren als ze een bepaald ambitieniveau nastreven. Op zich zijn meer regels en complexere normen geen bezwaar, maar dit wordt te weinig teruggekoppeld met de extra uren die een architectenbureau besteedt aan het integreren van deze normen en regels. De Vlaamse overheid wenst momenteel niet in te gaan op de idee van de minimumbarema's, wat ik zeer betreuwend vind. Nochtans is het in Duitsland wel mogelijk. Daardoor bieden men een duurzamere werkom-

geving voor architecten, ook de klant heeft daardoor een duidelijker omschreven kader van wat hij mag verwachten van de architect en tegen welke prijs.”

SAMENWERKINGSVERBANDEN

Hoe gaat u in op het huidige discours om steden leefbaarder te maken?

Edward Sorgeloose: “Ik heb het altijd logisch gevonden dat er extra leefomgeving gemaakt kan worden in gebieden waar goede infrastructuur en allerlei noodzakelijke voorzieningen aanwezig zijn, zoals scholen, winkels, musea, treinstations etc. Het is in mijn ogen

een goede zaak dat iemand als de Vlaams Bouwmeester dit bepleit. Op een vernieuwende en correcte manier omgaan met ruimtegebruik vergt voor architecten een bijkomende noodzaak om zich sterker te professionaliseren op het gebied van het conceptualiseren van projecten. Welke woontypologieën pas je toe, hoe ga je om met mobiliteit, wat is een juiste bouwveloppe versus de bestaande context en ga zo maar door. Als kantoor evolueren we mee en pleiten we voor bepaalde projecten voor samenwerkingsverbanden met andere ontwerpers en stedenbouwkundigen. Wat voor mij persoonlijk heel belangrijk is, is dat projecten als het ware reageren op de context waarin zij zich bevinden. De beeldvorming, het bouwvolume en de materialisatie van een project moeten voor mij altijd geënt zijn op de context waarin het project zich bevindt. Dat is een aspect dat doorheen al onze projecten loopt.”

De tegenwoordige woonoppervlakken worden aanzienlijk kleiner. 80 tot 90 m² is geen uitzondering ... Edward Sorgeloose: “Onze maatschappij is grondig aan het veranderen, we zitten in een transitieperiode. Grote eigendommen zijn nauwelijks nog van deze tijd, alleen al vanwege de grote financiële impact. Daarnaast zal de noodzaak om kleiner te wonen ingegeven worden door de toename van de bevolking versus de beschikbare ruimte. Ook is de idee van het gezin met twee kinderen al lang achterhaald en zijn er andere maatschappelijke modellen die de toon voeren: singles, nieuw samengestelde gezinnen ... Dus nieuwe woonvormen zijn noodzakelijk, waarbij gedeelde gemeenschappelijke ruimtes – die de kost wat draaglijker maken – belangrijker worden en de uiteindelijke woonoppervlakte optimaler benut zal worden. Wonen wordt in de toekomst meer met elkaar delen, dat vraagt ook om een meer humane architectuur die minder afgelikt is en als een object op zichzelf staat.”

SITE IM: 110 appartementen voor Cores Development

